

нитъ? — Защото въ тѣхъ е растопено голѣмо количество вжглена кислота.

1596. *Какъ може да са направи една вода за да погълта голѣмо количество вжглена кислота?* — Посредствомъ силно налѣганье. Водата при обыкновенни условия растопява еднакъвъ обѣемъ вжглекиселъ газъ, но, като я подложимъ подъ силно налѣганье, можемъ я накара да погълне 8 или 10 пѣти по-голѣмий обѣемъ. По този начинъ приготвижтъ вода, какъвото *Читли*, *Виши* идр. (*).

1597. *Отъ що шампанското вино, пивото, и гѣзовитѣ води, кипѣнтъ и са пѣнѣнтъ кога отмахнемъ затулката отъ стѣклата имъ?* — Многото вжглекиселъ газъ, който ги наснища, той искача силно,

(*) Тѣзи гѣзови минерални води (о гѣзозъ минералъ), сѣ въ голѣмо употребение въ лѣкарственното художество. Тѣхнитѣ разни лѣковити свойщини ги правижтъ да спомогатъ за излѣкуванѣто на едно множество болести. Като е тѣй, то са разбира най-ясно какво значение и каква важность са отдава на тѣзи води тамъ дѣто ги има, сирѣчь тамъ дѣто тѣ извиражтъ. Мильони печелятъ хората съ преобрѣщанѣто на минералнитѣ тѣй наричани гѣзови води; тѣ съставижтъ единъ богатъ и неизчѣрпванъ изворъ за поминѣкъ на цѣлата околность дѣто са намѣрватъ. Тамъ ходѣжтъ да са кѣпѣжтъ многобройни болни, които са заврѣщатъ оздравѣли или комахай оздравѣли. Тамъ съ минерална вода, поправена споредъ художеството, са пѣлижтъ безчетъ стѣклета и са разнасижтъ по цѣлъ свѣтъ. Такъвазъ вода неотколѣ са е открила и отличила по своитѣ лѣковити свойства въ околностьта на Худавендикяръ, у Анадолъ. Тя са нарича *вода минерална читли* (о минерал дѣо читли).

Въ нашата обширна татковина не на едно мѣсто са намѣрватъ такъвизъ лѣковити минерални води. Но тѣ сѣ занемарени, тѣ сѣ неуредени, тѣ не отговарѣжтъ на своето назначение. Като неумѣемъ какъ да са ползувами отъ преимуществата, отъ хубоститѣ и отъ богатствата на нашия край, ний сми са непогрижили да издиримъ и тѣзъ води, да ги уредимъ и да ги направимъ егодни за извличанье отъ тѣхъ една каква годъ полза. Какви ли извори за обогатяванье и ползи щѣжтъ да станѣжтъ нашитѣ минерални води въ Желѣзнишко, въ Кюстендилско и другагѣ дѣто ги има, ако минѣжтъ въ рѣцѣтѣ на Европейцитѣ!

Прев.